

[Karl Olsen.]

ærede minister vil fastholde et sådant synspunkt, og når jeg anholder udtalelsen, er det for at vende mig imod, at en sådan agitation sættes i gang ud over landet i en dertil indrettet presse.

Den højtærede minister sagde i sin argumentation, at det, der skete ved dette forslag, var blot en retfærdighedshandling overfor bibliotekerne. Så er det jeg siger: ja, men der er jo andre retfærdighedshandlinger, der skal gennemføres, og det er det, jeg ønskede skulle planlægges gennem den plan, som jeg ønskede skabt. Vor stilling i dag til dette forslag må ikke betragtes isoleret. Det er ikke således, at vi viser tilbageholdenhed alene overfor kulturelle udgifter. Nej, vi viser i det hele taget tilbageholdenhed overfor en stærk udgiftsforøgelse for staten. Og så kan den højtærede minister jo sige, at dette er et beskedent beløb, men når samtlige 17 ministre kommer med beskedne beløb, bliver det efterhånden til beløb, der er af betydning i statens husholdning. Og jeg kan svare ja, når den højtærede minister spørger, om det er den 18. september, der danner skellet. Ja, den 18. september danner skellet i dansk økonomi. Jeg tror, det vil være klogt, hvis den højtærede minister og det høje ministerium i det hele taget lægger sig på sinde, at den 18. september danner skel i dansk økonomi, og det bliver nødvendigt, at man finder frem til en sanering af statens udgifter og viser tilbageholdenhed overfor yderligere udgiftsstiftelse. Vi må, kan jeg sige, se nogle besparelser fra statens side, inden man kan gå i gang med en yderligere udgift, også på områder, hvor vi selv har været ivrige for at udbygge statens forpligtelser. Men jeg vil endnu en gang understrege, at vi ønsker en plan skabt, en plan på længere sigt for løsning af alle de mange — det erkender vi — kulturelle opgaver, som kalder på en statsindsats.

Kristian Nygaard: Jeg vil gerne takke den højtærede undervisningsminister, fordi han gav tilsagn om at skaffe oplyst i udvalget, hvorledes det forholder sig med startbiblioteket.

Dernæst vil jeg gerne sige til den højtærede undervisningsminister, og det kan tillige være et svar til det ærede medlem fru Petra Petersen, at det, jeg sagde om de biblioteksløse kommuner i 1960, var, at hvis der i sådanne kommuner til den tid, når der er gået 4 årtier, siden den første bibliotekslov blev vedtaget, er en kreds af folk, der ønsker et bibliotek, så skal kommu-

nen støtte oprettelsen af et sådant efter lovens bestemmelser. Jeg tilføjer, at hvis der i de pågældende kommuner intet som helst ønske er om et sådant bibliotek, da finder jeg det meget urigtigt at anvende tvang.

Marius Buhl: Det tjener i og for sig ikke noget formål i dag at gå ind i en længere diskussion om de principielle ting; lovforslaget skal jo i udvalg, og der vil der blive lejlighed til at gennemdrøfte alle enkeltheder. Jeg vil blot svare på et par ting, som den højtærede minister fremførte som direkte spørgsmål.

Ministeren spurgte for det første: Er det tilfredsstillende at gå ind i det fjerde tiår med så mange sogne udækket? Tilfredsstillende er det i og for sig ikke, men jeg kan heller ikke se noget faretruende i det. Når vi ser tilbage på de sidste 3 tiår og ser, hvad der er dækket ad frivillig vej, så kan jeg ikke indse, at det skulle være håbløst at antage, at også det sidste kunne blive dækket ad frivillig vej i det kommende tiår, uden at man behøvede at hænge denne tvangsparagraf over hovedet på folk.

Den højtærede minister spurgte dernæst: Hvordan er vi stillet overfor de dele af samfundet, hvor der er et biblioteksbehov, som ikke er tilfredsstillet? Ja, man kan spørge: Er der et behov? For så må det jo formentligt være kommet til udtryk. Man kan yderligere spørge: Hvad er grunden til, at der ikke er biblioteker i disse så ofte nævnte 400 sogne? Ligger det sådan, at folk meget gerne vil have et bibliotek, men at man ikke har kunnet presse sognerådet til at give de 100 kr., som skulle til, eller hvad er grunden? Har man nogen oplysning om det? Ved man noget om det? For hvis det er sådan, at der har været en stærk stemning, at en kreds har villet lave en biblioteksforening og se at få et bibliotek i gang, men sognerådet har hårdhændet nægtet at give det tilskud, som nu skulle til, så kaster det jo ikke noget godt lys over forholdene der; det skal jeg villigt indrømme. Jeg tror netop, det er gavnligt og meget, meget fremmende for biblioteksarbejdet i et sogn, dersom der er et sådant frivilligt initiativ, dersom der rejser sig en sådan stemning, dersom biblioteket bliver til netop på den måde, at en hel del mennesker fatter den beslutning at ville have et bibliotek. Det er dog en meget bedre måde at lade det blive til på, end hvis sognerådet sidder ved sine møder og bestemmer, at nu skal der være et bibliotek, og udstikker rammerne og en skønne dag kan sige til befolkningen: